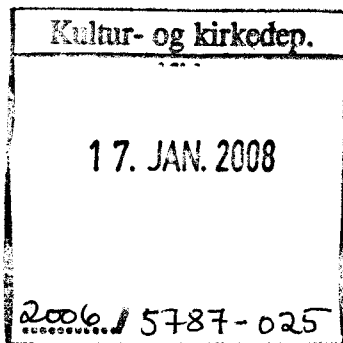

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 15. januar 2008

Høringsuttalelse - vedrørende endring av forskrift om tilskudd fra Fond for lyd og bilde

Vi viser til departementets utkast til endring av forskrift om tilskudd fra Fond for lyd og bilde, som først og fremst er foranlediget av den endring av åndsverklovens § 12 som fant sted i 2005, som forutsetter at det etableres kompensasjonsordninger som tilgodeser rettighetshaverne for den private bruk av deres verk som finner sted.

Billedkunstnerne har ikke tidligere mottatt noen kompensasjon for slik bruk, verken på individuelt eller kollektivt grunnlag.

Vi registrerer med tilfredshet at det forslag til endring av forskriften for Fond for lyd og bilde som nå fremlegges, har til hensikt å endre dette forhold således at også denne gruppen kan tilgodeses fra den kollektive kompensasjonsordningen fondet forvalter.

Det er imidlertid vårt syn at den måte inkluderingen av billedkunst, - og for så vidt også tekst og foto, er foreslått manifestert på i forskriften, ikke i tilstrekkelig grad fremhever det forhold at det faktisk skal skje en endring i forhold til tidligere regler og praksis for/i fondet, slik at det ikke bare kan, men faktisk skal gis kompensasjon også til disse grupper.

Det utkast til forskriftsendring som foreligger bærer i det hele tatt i litt for stor grad preg av å gjenspeile et ønske om en oppdatering av forskriftens ordlyd i forhold til eksisterende praksis, frem for å gjenspeile et mål om en reell utvidelse av kompensasjonsordningen.

Det er flere forhold vi i denne anledning ønsker å peke på:

Styresammensetningen

I høringsutkastet pekes på at departementet oppnevner styret for fondet, og at det foruten leder som oppnevnes på fritt grunnlag også oppnevnes 2 representanter med personlig vara for hver av de tre rettighetshavergruppene opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter. Det antydes så vidt vi kan se ingen konkrete endringer i styresammensetning, men det uttrykkes på side 3. at departementet vil vurdere endringer i styresammensetning og fordelingen av midlene mellom de tre hovedgruppene; opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter, ved ny gjennomgang av vedtektene.

Sett hen til fondets historiske tilknytning til spesielle grupper av rettighetshavere, hadde vi håpet at departementet i langt større grad hadde problematisert spørsmålet om en fremtidig styresammensetning, som i noen grad gjenspeiler at nye grupper inkluderes som fondets målgruppe.

Ikke minst synes vi dette ville være naturlig, sett hen til den gjennomgang som gjøres av hvorledes midlene i dag fordeles prosentmessig, henholdsvis på sektorer og til styrets frie del.

Riktignok vil de nye grupper som er ment inkludert i ordningen kunne omfattes av rettighetsgruppen "opphavsmenn" og derved forutsettes valgbare til styret, men uten særlig drøftelse av hvorledes gruppen "opphavsmenn" i fremtiden bør/kan foreslå styremedlemmer, er vi redd for at de nye grupper av rettighetshavere så som tekstforfattere, billedkunstnere og fotografer vil ha vanskelig for å kjempe seg til en naturlig plass i styret i møte med den historiske ballast de øvrige grupper av rettighetshavere, i så henseende besitter.

Styrerepresentasjon antas å ville være av vesentlig betydning ikke minst fordi styret forestår den endelige tildeling etter innstilling fra de enkelte fagutvalg. Dersom ingen i styret besitter kjennskap til og tilstrekkelig kunnskap om de fag som utøves av de nye grupper av rettighetshavere, er det nærliggende å anta at dette vil gjenspeiles i de endelige tildelinger.

Det synes etter vårt skjønn åpenbart at det må finne sted en, ikke ubetydelig, endring i den prosentvise fordeling på de tre gruppene; opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter, som følge av at gruppen *opphavsmenn* som skal tilgodeses gjennom midlene, øker betraktelig.

Formålsbestemmelsen

Den foreslåtte endring av formålsbestemmelsen er slik vi ser det uheldig av følgende grunner:

1. Slik gjeldende forskrift er utformet, fremkommer innledningsvis at fondet er opprettet for å gi rimelig godtgjørelse til rettighetshaverne for lovlig kopiering til privat bruk og for å fremme produksjon og formidling ...

Slik vi ser det er det redigeringsmessig naturlig at en formålsbestemmelse bygges opp på denne måten.

Når man nå "snur opp/ned" på rekkefølgen i ordlyden, kan det ved senere fortolkning av ny forskrift i lys av opprinnelig forskrift, fremstå som om kompensasjonsaspektet nedprioriteres.

Dette synes vi rimer dårlig med bakgrunnen for den endring som nå er ment å skulle finne sted.

De ønsker departementet har mht. å klargjøre hva fondet faktisk gir støtte til, tilsier ikke denne omstrukturering av bestemmelsen.

2. Den endring som gjøres ved å endre ordlyden til " ..fordeles til beste for rettighetshavere innenfor musikk, scene og film.." blir begrunnet i et ønske om å bedre gjenspeile at det - pr.i dag - ikke bare gis støtte til produksjon og formidling av fonogrammer og videogrammer, men også til andre uttrykk som fremgår av oppramsingen i gjeldende § 3 samt at det også kan gis støtte til andre enn rettighetshavere; for eksempel arrangør, management etc.

Vi mener at den valgte løsning ikke løser disse hensyn på en god måte.

Det er for det første vanskelig å se hvorledes hensynet til at man også skal kunne støtte andre enn rettighetshavere, gjenspeiles klarere av forslaget enn av gjeldende bestemmelse.

For det annet kan vi ikke se at den endring departementet gjør i ordlyden, for å fremheve hva fondet gir støtte til i dag, jfr. 2. avsnitt i merknadene under 3.2, er tilstrekkelig i forhold til den realitetsendring som er forutsatt å skulle finne sted også i forhold til andre rettighetshavergrupper, i den fremtidige praksis.

Etter vårt skjønn er det lite heldig at det ikke klart fremgår av formålsbestemmelsen at også rettighetshavere til billedkunst, tekst, foto og lignende. gjengitt i annen form enn lyd- og filmopptak, skal nyte godt av midlene.

Det foreslås følgelig at formålsbestemmelsen endres således at den lyder:

"Fondet skal yte kollektiv kompensasjon til rettighetshavere innenfor musikk, scene, film, tekst, billedkunst, foto og lignende for den lovlige kopiering av deres verker som skjer til privat bruk og bidra til å fremme produksjon og formidling av deres verk eller produksjoner. Midlene skal fordeles til beste for rettighetshaverne. De økonomiske rammene for ordningen fastsettes av Stortinget hvert år gjennom statsbudsjettet. "

§2 og § 3 Hvem som kan søke og hva det kan søkes støtte til

Vi synes de forslag til endringer av §§ 2 og 3 som foreligger innebærer klare forbedringer i forhold til gjeldende forskrift, både i form og innhold.

Vi ser imidlertid ingen grunn til at ordlyden i § 3c) e) og g) skal avvike fra ordlyden under de øvrige og foreslår at disse lyder som følger:

"c) Produksjon og formidling av komposisjon.

e) Produksjon og formidling av manus og andre former for tekstproduksjon

g) Produksjon og formidling av foto og billedkunst."

Forslag til § 6 jfr. forslag til § 7 a - Søknadsbehandling/tildelingskriterier

Etter vår oppfatning er det nødvendig at det opprettes fagutvalg som er kompetente til å vurdere alle områder det kan søkes støtte til i henhold til § 3.

Ikke minst er det nødvendig at slike utvalg nedsettes på alle områder, da det av § 6 annet ledd, er en forutsetning at tilskudd fra fondet skal fastsettes av styret etter innstilling fra fagutvalgene.

Finnes det ikke fagutvalg på alle områder, vil det følgelig være svært lite sannsynlig at rettighetshavere innenfor vedkommende fag, blir tilgodesett.

For at 1. og 2 ledd i bestemmelsen skal harmonere, er det for øvrig nødvendig at ordlyden endres således at ordet "kan" erstattes med "skal".

Vi er derfor av den oppfatning at § 6 bør lyde:

"Til hjelp i sitt arbeid med å behandle søknadene skal styret opprette fagutvalg på alle områder som det kan søkes støtte til etter § 3".

Departementet har valgt å fjerne gjeldende § 7 punkt b) og begrunner dette delvis med at det er innført en individuell vederlagsordning som gir individuell kompensasjon til rettighetshavere innenfor lyd og film, og argumenterer for at fondet bør fokusere på faglige kriterier og kulturpolitiske målsetninger og ikke ta hensyn til om søker er særlig utsatt for privatkopiering.

Departementet har bedt høringsinstansene spesielt å uttale seg om dette.

Sett hen til det forhold at både den individuelle og den kollektive kompensasjonsordningen skal søke å kompensere for samme forhold; nemlig den lovlige kopiering av rettighetshavernes verker som skjer til privat bruk, fremstår det noe underlig at departementet begrunner sitt forslag med at det gis slik individuell kompensasjon til rettighetshavere innenfor lyd og film gjennom NORWACO. Disse to ordninger er ment å skulle virke sammen og det er åpenbart at vederlagsaspektet også er bakgrunnen for at de nye gruppene av rettighetshavere nå inkluderes i ordningen.

Noe helt annet er det at det ikke er nødvendig at dette fremgår under § 7 b), da det forutsettes av formålsbestemmelsen at samtlige typer verk/produksjoner er utsatt for privatkopiering og man så langt ikke har ønske om å dokumentere graden av dette for de enkelte typer verks vedkommende.

Sist, men ikke minst, savner vi at det i forbindelse med forslaget om endringer i forskriften også tydeliggjøres at det forutsettes sterkt økte bevilgninger som følge av utvidelsen av formålet for fondet.

Slik vi ser det, må det et kraftig løft i bevilgningen til for at alle grupper som faktisk er utsatt for privatkopiering i stort omfang, får en rimelig kompensasjon for dette.

Med vennlig hilsen

For Norske Billedkunstnere

Ingeborg Stana
leder